

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-343/19-A

Název	Speciálně pedagogické centrum pro děti a mládež s vadami řeči se zaměřením na augmentativní a alternativní komunikaci s.r.o.
Sídlo	Jivenská 1066/7, Michle, 140 00 Praha 4
E-mail	spcvadyreci@seznam.cz
IČ	25682806
Identifikátor	600032078
Právní forma	Společnost s r.o.
Zastupující	Mgr. Lucie Laudová
Zřizovatel	Mgr. Lucie Laudová
Místo inspekční činnosti	Jivenská 1066/7, Michle, 140 00 Praha 4
Termín inspekční činnosti	18. 2. 2019 – 25. 2. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných služeb ve školském poradenském zařízení podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných služeb ve školském poradenském zařízení.

Charakteristika

Speciálně pedagogické centrum pro děti a mládež s vadami řeči se zaměřením na augmentativní a alternativní komunikaci s.r.o. (dále „SPC“, nebo „centrum“, „zařízení“) je školské poradenské zařízení (dále „ŠPZ“) zajišťující služby pro děti, žáky a studenty, jejich zákonné zástupce, školy, školská zařízení a odbornou veřejnost informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost včetně ucelených programů a akreditovaných kurzů se zaměřením na problematiku augmentativní a alternativní komunikaci. Poskytuje služby dětem a žákům s narušenou komunikační schopností nebo se symptomatickými komunikačními poruchami v kombinaci s jiným postižením (mentální, kombinované, porucha autistického spektra) s možností konzultací včetně nabídky pomůcek a PC programů. SPC má dlouholetou tradici. Poskytuje poradenské služby v pracovních dnech. Centrum je umístěno v pronajatých nebytových prostorách činžovního domu.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Ředitelka je zakladatelka a současně jednatelka soukromého SPC, které vede od jeho založení (od r. 1998). Koncepční záměry zařízení vycházejí ze vzdělávacích potřeb klientů s narušenou komunikační schopností, spolupracujících škol a potřeb zákonných zástupců klientů. Cíle jednotlivých poskytovaných služeb jsou v koncepci reálně popsány. Nastavená organizační struktura a limity dané časovými možnostmi pracovníků ale vždy nepodporují participaci odborných pedagogických pracovníků na průběhu poskytovaných služeb centra. I přes jasné vymezení pravomocí a povinností stanovených v pracovních náplních zaměstnanců, absence pozice zástupkyně ředitelky a sociální pracovnice klade na ředitelku vysoké pracovní nároky, což omezuje její kontrolní činnost a má vliv na kvalitu poskytovaných služeb. Pravidelně konané pracovní porady vytvářejí prostor pro odborné konzultace a výměnu názorů, ale vzhledem k nižším úvazkům většiny odborného personálu jeho účast nebývá v plném počtu a neformální individuální setkání probíhají pouze příležitostně v průběhu pracovního dne nebo prostřednictvím komunikace na dálku (telefon, e-mail). Nastavené kontrolní a evaluační mechanismy centra tak vyžadují zlepšení. Chybí systematické vyhodnocování práce odborných pracovníků včetně přijímaných opatření. Dokumentace podle platné legislativy byla po obsahové stránce vedena řádně, ale nebylo patrné, že s jejím obsahem byli seznámeni všichni zaměstnanci centra. Pro nové a začínající zaměstnance ředitelka zajišťuje podporu přidělením mentora, který je provází a seznamuje po nezbytně nutnou dobu s jednotlivými činnostmi v poradně, odborně dohlíží při diagnostice a při psaní výstupů. Chybí však systematicky nastavená a prokazatelně doložená provázanost výsledků jejich práce s kontrolní činností ředitelky včetně její případné korekce.

K termínu inspekční činnosti v centru pracovalo celkem šest odborných pracovníků včetně ředitelky (dvě psychologičky a čtyři speciální pedagožky). Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklad odborné kvalifikace. Jen ředitelka a jedna speciální pedagožka pracují na plný úvazek, ostatní zaměstnanci mají nízké úvazky. Kolektiv pracovníků je věkově různorodý, není však stabilní. Vzhledem k počtu klientů a podle reálných úvazků přepočtených na celkové počty odborných pracovníků (2,95 úvazku) je současný počet zaměstnanců s ohledem na zajištění kvalitní odborné péče nedostatečný. Psychologická diagnostika není vždy dostatečně pokryta vzhledem k počtu realizovaných odborných vyšetření.

Vhodným výběrem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) ředitelka reaguje na aktuální potřeby centra. Poskytování poradenských služeb podporuje správným

výběrem z aktuální nabídky krátkodobých školení. Při rozhodování ve výběru DVPP dává prostor i samotným zaměstnancům.

Finanční a materiální podmínky ŠPZ jsou pro poradenské činnosti na dobré úrovni. Ředitelce se daří průběžně podle finančních možností zlepšovat materiálně technické zázemí centra a nacházet další finanční zdroje výrobou pomůcek a nabídkou počítačových programů pro klienty s augmentativní a alternativní komunikací.

SPC se nachází v suterénu činžovního domu se samostatným vchodem do centra. Zařízení není bezbariérové. Prostory prošly rekonstrukcí a modernizací. Nedostatek prostorových kapacit je ředitelka nucena řešit rozpisem činností zaměstnanců v kombinaci s terénními výjezdy. Odborné pracovny jsou vhodně vybavené s ohledem na ambulanti individuální práci s přihlédnutím ke konkrétním potřebám jednotlivých zaměstnanců. Prostředí čekárny je vhodně vybavené výběrem hraček pro děti. Poradna disponuje standardizovanými testy pro psychologickou a speciálně-pedagogickou diagnostiku včetně pomůcek pro podpůrnou diagnostiku a terapii. Dostatečný výběr pomůcek v centru umožňuje jejich zapůjčení klientům i domů. Jedna z místností SPC je vybavena interaktivní tabulí a je využívána při setkáních na seminářích nebo se zákonnými zástupci dětí a žáků či setkání s rodiči.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

Speciálně pedagogická a psychologická vyšetření spojená s diagnostikou dětí a žáků s vadami řeči probíhají v centru v průběhu celého školního roku, konkrétní speciální vyšetření v určitých cyklech (např. školní zralost, vyšetření k vydání doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky, doporučení k přijímacímu řízení žáka). Počet klientů v průběhu tří let mírně vzrostl a to ve všech kategoriích postižených klientů, ve kterých byly sledované vady řeči. Rozložení klientů s narušenou komunikační schopností (např. vývojová dysfázie) v porovnání se symptomatickými komunikačními poruchami v kombinaci s jiným postižením má v počtu klientů významné zastoupení (90 %). Z analýzy dokumentace dále vyplývá, že vzrostl počet vydaných výstupů z vyšetření klientů zařazených do speciálních mateřských a základních škol nebo speciálních tříd základních škol. Poradně se daří dodržovat stanovené lhůty pro vyšetření klienta od podání žádosti a lhůty pro vypracování výstupů z vyšetření (zpráva a doporučení). Centrum ale nemá dostatečnou personální kapacitu, aby mohlo v pravidelných lhůtách navštěvovat vždy všechny spolupracující školy. Pro objektivitu posouzení správného nastavení či návrhu na změnu podmínek ve vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“ nebo „žáci se SVP“) jsou prováděna jen některá nutná zjištění v podobě náslechnů v hodinách, komunikace s vyučujícími, výchovným poradcem, asistentem pedagoga či metodikem prevence. Z dokumentace je patrné, že odborný personál se aktivně podílí při přípravě doporučených individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“), avšak jejich vyhodnocování ve lhůtě vyplývající z legislativy již zaměstnanci nedoložili. Odborní pracovníci kvalifikovaně a pečlivě přistupují k možnosti využití podpory při maturitní zkoušce vystavením doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky pro žáky, jejichž speciální vzdělávací potřeby přetrvávají i v průběhu studia střední školy. Poskytují vyšetření k vydání doporučení k úpravě podmínek k přijetí na střední školu.

SPC realizuje v rámci nadstandardních služeb v omezeném počtu klientů s vadami řeči individuální krátkodobé nebo dlouhodobé terapie a jednorázové konzultace pro rozvoj náhradní komunikace u dětí s nedostatečně se rozvíjející mluvenou řečí. Dle individuálních potřeb klienta účelně pomáhají s výběrem vhodných pomůcek pro alternativní způsob komunikace s možností jejich vyhotovení pro domácí přípravu. Pro tyto činnosti jsou dvě

speciální pedagožky s dlouholetými zkušenostmi odborně i kvalifikačně velmi dobře připravené.

V rámci dlouholeté spolupráce se zahraničními firmami, které pro centrum dodávají výukový software pro alternativní komunikaci, nabízí SPC rodinám osob s postižením, školám a jiným organizacím možnost zakoupit dle nabídky příslušné programy. Jedná se např. o pomůcky pro rozvoj řeči s možností psaní slov či celých vět včetně zobrazených symbolů, skládání nebo třídění obrázků, krokování textu včetně zvukové nahrávky.

Své dlouholeté získané zkušenosti odborní pracovníci centra mají možnost předávat rodičům dětí se SVP, pedagogům převážně speciálních škol i laické veřejnosti formou akreditovaných kurzů Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky.

Z nabídky poradenských služeb SPC nejsou jasně a srozumitelně vymezené některé standardní a nadstandardní služby včetně jejich specifikace. Z analýzy dokumentace klientů vyplynulo, že bylo zpoplatněno poskytování standardní služby (psychologická zpráva) vycházející z psychologického vyšetření, což je v rozporu s platnou legislativou, neboť standardní poradenská služba je poskytována klientům ŠPZ bezplatně.

Systém pro evidenci klientů a jejich dokumentaci není dostatečně funkční, protože odborná dokumentace klientů není vedena jednotně, chronologicky a komplexně ve spisu, nýbrž její části jsou uloženy dle různých kritérií (např. rok poskytnutí poradenské služby, druh odborného vyšetření klienta) na více místech centra. V důsledku tohoto nastavení a náročnosti kompletace spisu klienta, nelze vždy dobře posoudit dílčí pokroky ve vývoji komunikace dítěte či žáka (řeč, alternativní způsob komunikace), který je u této skupiny postižení pro stanovení optimálních podpůrných opatření zásadní. Vlastní diagnostický postup zahrnuje užití klinických a testových metod. Standardizované psychologické a speciálně-pedagogické diagnostické nástroje, metody a postupy s ohledem na účel poradenských služeb a věk žáka jsou ne vždy odbornými pracovníky náležitě a v plném rozsahu využívány. Kvalita výstupů (zpráva, doporučení) po obsahové i formální stránce byla rozdílná. Z větší části jsou sice srozumitelně, výstižně a podrobně popsány, avšak některé jsou neúplné, s nízkou vypovídací hodnotou opřené pouze o vyjádření externího odborníka. Některé z nich vzhledem k použitým nekompletním testovým bateriím ztrácely svým sdělením na objektivitě.

SPC spolupracuje s odborníky klinické a lékařské praxe (např. klinický psycholog, klinický logoped, foniatr), se školami a s centry podobně zaměřenými na území Prahy a jeho okolí (např. SPC pro zrakově postižené, SPC s kombinovanými vadami), ale i se specialisty v zahraničí (např. Slovensko, Maďarsko, Polsko, Velká Británie, Izrael).

V říjnu 2018 SPC společně s Asociací poskytovatelů sociálních služeb realizovalo 1. národní konferenci augmentativní a alternativní komunikace „*NEMLUVIT NEZNAMENÁ NEKOMUNIKOVAT*“. Konference se konala pod záštitou MŠMT ČR a byla určena pro odbornou veřejnost škol, školských poradenských zařízení a pracovníky v sociálních službách s aktivní účastí přednášejících nejen z České republiky, ale i uznávaní lektori ze zahraničí (Velká Británie, Izrael).

Závěry

Vývoj školského poradenského zařízení

- SPC se daří práce s klienty s vadami řeči. Dlouhodobě spolupracuje se zahraničními podniky, které dodávají a lokalizují výukový a podpůrný software podporující využívání metody alternativní komunikace.

Silné stránky

- Dlouhodobá profilace centra na poradenskou činnost zaměřenou na děti, žáky a studenty se závažnými řečovými poruchami se zaměřením na augmentativní a alternativní komunikace.
- Využívání speciálních kompenzačních a didaktických pomůcek v souvislosti s poskytováním poradenských služeb klientům se závažným postižením řeči.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V oblasti řízení chybí systém evidence a průběžné kontroly poskytování poradenských služeb.
- Způsob vedení spisové dokumentace klientů nepříznivě ovlivňuje sledování vývoje klienta v průběhu poradenské péče. Z nevyplněných a nevyhodnocených záznamových archů se nedá ověřit validita závěrů z vyšetření.
- Spolupráce poradenských pracovníků SPC včetně sdílení zkušeností je limitovaná nastavením nízkých úvazků většiny odborného personálu.
- Nedostatečné pokrytí psychologické diagnostiky vzhledem k počtu realizovaných odborných vyšetření klientů v SPC.
- Nesrozumitelně vymezené a nepřehledně začleněné standardní a nadstandardní služby centra, absence ve specifikaci jednotlivých nabízených služeb.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského poradenského zařízení

- Je vhodné zajistit zastupování ředitelky převedením části jejich kompetencí na zástupkyni ředitelky.
- Vzhledem k nutnosti zajištění evidence spisů klientů a jednotné evidence poskytování poradenských služeb klientů pro všechny odborné pracovníky je vhodné přijmout sociální pracovníci alespoň na částečný úvazek.
- Posílit vnitřní kontrolní systém kvality poskytování poradenských služeb (průběh diagnostické práce, výstupy z odborných vyšetření klientů) a činit opatření vyplývající ze získaných skutečností.
- Zabezpečit dostatečný počet odborných pracovníků tak, aby byla zajištěna kvalita poradenských služeb, výjezdy do škol včetně pravidelného vyhodnocování podpůrných opatření sledovaných klientů. Vytvářet prostředí podporující spolupráci a sdílení informací.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského poradenského zařízení nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského poradenského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina - výpis z obchodního rejstříku Speciálně-pedagogického centra pro děti a mládež s vadami řeči se zaměřením na augmentativní a alternativní komunikaci, s.r.o. C 60840 vedená u Městského soudu v Praze, poslední změna 24. 12. 2016 (zápis nového sídla společnosti Jivenská 7, Praha 4)
2. Výpis správního řízení rozhodnutím MŠMT (školský rejstřík), poslední změna s účinností od 1. 9. 2017 s č. j. 23161/2017-4
3. Smlouva č. DOT/61/01/008850/2018 o poskytnutí dotace mezi MHMP a Speciálně-pedagogického centra pro děti a mládež s vadami řeči se zaměřením na augmentativní a alternativní komunikaci, s.r.o. pro školní rok 2018/2019
4. Smlouva o nájmu nebytových prostor na dobu neurčitou od 1. 1. 2017
5. Dlouhodobá koncepce SPC pro období do roku 2020
6. Vnitřní řád aktualizovaný k 20. 12. 2018
7. Spisový, archivační a skartační řád platný bez uvedení data k termínu inspekční činnosti
8. Personální dokumentace pracovníků SPC Jivenská 7, Praha 4 k termínu inspekční činnosti
9. Výroční zpráva o činnosti organizace za školní rok 2017/2018
10. Výkaz o speciálně pedagogickém centru, Jivenská 7, Praha 4 podle stavu k 30. 9. 2018, k 30. 9. 2017 a k 30. 9. 2016
11. Akreditace kurzu MŠMT s č. j. MSMT-6551/2018-2-353 s platností do 9. 5.2021
12. Akreditace kurzu MPSV č. 2016/0660-PC/SP/PP, s č. j. MPSV-2016/80135-224/1 s platností do 20. 6. 2020
13. Zápisy z měsíčních porad za školní rok 2017/2018 a probíhající 2018/2019
14. Přehled kontrolních činností vedení SPC v průběhu poskytování poradenských služeb
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
16. Kniha úrazů k termínu inspekční činnosti
17. Výkaz zisků a ztrát k 31. 12. 2017, kniha účetnictví v redukované podobě (účetní závěrka)
18. Výpisy zápisů z účetnictví v letech 2017 a 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského poradenského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po

jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jehož se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	Čalová v.r.
Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka	Kacálková v.r.
Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor	Jiří Wagner v.r.
Mgr. Tomáš Šimek, kontrolní pracovník	T. Šimek v.r.

V Praze 19. 3. 2019

Datum a podpis ředitelky školského poradenského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lucie Laudová, ředitelka školského poradenského zařízení	Lucie Laudová v.r.
---	--------------------

V Praze 1. 4. 2019